

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Amod: Cyfle Cyfartal

Rhaid i ddarparwr sydd wedi cofrestru gyda Medr neu sy'n cael gyllido ganddo gyflawni deilliannau mesuradwy i hybu pob un o'r nodau canlynol:

- cynyddu cyfranogiad mewn addysg drydyddol gan bobl o grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol
- cadw dysgwyr sy'n aelodau o grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol tan ddiwedd cyrsiau
- lleihau unrhyw fylchau mewn cyrhaeddiad rhwng gwahanol grwpiau o ddysgwyr, lle mae'r gwahaniaethau'n codi o ffactorau cymdeithasol, diwylliannol, economaidd neu sefydliadol
- rhoi cymorth i ddysgwyr o grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol sy'n gorffen eu cyrsiau barhau mewn addysg, dod o hyd i gyflogaeth neu ddechrau busnes

Categori Amod

Mae hwn yn amod cofrestru parhaus. Mae hwn yn amod ar gyfer cyllid.

Sail Gyfreithiol

Mae Adran 3 o **Ddeddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022** (y Ddeddf) yn gosod hyrwyddo cyfle cyfartal fel dyletswydd strategol i Medr.

Mae Adran 33 o'r Ddeddf yn gofyn i Medr weithredu amod cofrestru parhaus ar gyfle cyfartal lle mae angen i Medr "sicrhau bod amodau cofrestru parhaus pob darparwr cofrestredig yn cynnwys amodau sy'n ei gwneud yn ofynnol cyflawni canlyniadau y gellir eu mesur i hyrwyddo pob un o'r nodau yn is-adran (2)." (Y nodau sydd wedi eu rhestru uchod).

O dan Adran 108 o'r Ddeddf, rhaid i Medr ystyried a yw'n mynd i osod telerau ac amodau sy'n ymwneud â "chyflawni canlyniadau y gellir eu mesur i hyrwyddo pob un o'r nodau yn is-adran (2)." (Y nodau sydd wedi eu rhestru uchod).

Rhaid i ddarparwyr gydymffurfio â dyletswyddau a fframweithiau statudol perthnasol eraill hefyd.

Gofynion Cydymffurfio

Er mwyn cydymffurfio â'r amod hwn, **rhaid** i ddarparwyr wneud y canlynol:

1. ateb y gofynion a nodir yn y manylion atodol ynghylch y gofynion sy'n ategu'r amod hwn (neu ddiwygiadau dilynol) a darparu tystiolaeth o gyflawni deilliannau mesuradwy
2. ystyried y potensial i gydweithio â ddarparwyr eraill i gefnogi cynnydd mewn cyfleoedd i ddysgwyr o grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol gyfranogi a symud ymlaen
3. cyd-fynd â dyletswyddau cyfreithiol a statudol perthnasol gan nad yw'r amod hwn yn disodli nac yn dileu dyletswyddau cyfreithiol na rhwymedigaethau statudol presennol ddarparwyr
4. ystyried gwybodaeth, arweiniad a chynghor perthnasol a gyhoeddir gan Medr

Monitro

Bydd Medr yn monitro cydymffurfedd â'r amod hwn yn y ffyrdd canlynol (i gael diffiniadau o'r rhain, gweler dull Medr o fonitro):

- **Ffurflenni Sicrwydd Blyneddol:** bydd disgwyl i ddarparwyr hunan-ddatgan a chyflwyno tystiolaeth eu bod wedi ateb gofynion cydymffurfio a gwella'n barhaus yr amod
- **dadansoddi data:** bydd Medr yn monitro cydymffurfedd a gwelliant parhaus gan ddefnyddio ystod o ddata meintiol ac ansoddol sydd ar gael. Lle y bo'n bosibl, bydd dadansoddiad Medr yn cael ei gyd-destunoli
- **arolygon dysgwyr:** mewn achosion lle mae canlyniadau arolygon dysgwyr yn gysylltiedig ag effeithiolrwydd neu effaith cyfle cyfartal
- **adolygiadau Estyn a'r Asiantaeth Sicrhau Ansawdd Addysg Uwch (QAA):** mewn achosion lle mae canlyniadau'r adolygiadau yn gysylltiedig ag effeithiolrwydd neu effaith cyfle cyfartal
- **Digwyddiadau y Mae'n Rhaid eu Hadrodd:** mewn achosion lle mae'r digwyddiadau hynny yn gysylltiedig ag effeithiolrwydd neu effaith cyfle cyfartal
- **cyflwyniadau pryderon rheoleiddiol a monitro cwynion:** mewn achosion lle mae pryderon a gyflwynir i Medr, neu ddadansoddiad o ddata cwynion, yn nodi themâu neu faterion systemig sy'n ymwneud â chydymffurfedd â'r Amod Cyfle Cyfartal
- **gweithgareddau ymgysylltu:** naill ai ar lefel ddarparwr neu ar lefel sector, bydd Medr yn adolygu sut y mae ei gynghor neu ei arweiniad yn cael ei ystyried a'i wreiddio
- **ffynonellau sicrwydd annibynnol:** gan gynnwys adolygiadau, arolygiadau, gwybodaeth gan reoleiddwyr eraill, ac adroddiadau gan gyrff proffesiynol neu statudol. Bydd Medr yn ystyried ffynonellau sicrwydd annibynnol perthnasol i oleuo ei ddealltwriaeth am risg a/neu sicrwydd ddarparwyr

Mae'n bosibl y bydd ddarparwyr sydd â hanes blaenorol o beidio â chydymffurfio, sy'n dangos tueddiadau o ddirywiad mewn data neu sy'n wynebu risg o beidio â chydymffurfio yn y dyfodol yn destun craffu mwy dwys. Bydd peidio â chydymffurfio â gofynion monitro yn ysgogi ymchwiliadau pellach ac ymyriadau posibl.

Adolygu a Diwygio

Bydd Medr yn adolygu'r amod hwn yn rheolaidd i sicrhau ei fod yn cyd-fynd ag anghenion esblygol y sector, newidiadau i bolisiâu ac adborth gan randdeiliaid.

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Manylion Atodol: Cyfle Cyfartal

Yn berthnasol i: Amod Cyfle Cyfartal

Rhaid i Ddarparwr Sydd Wedi'i Gofrestru Gyda Medr Wneud y Canlynol:

1. Cydymffurfio â'r manylion atodol hyn ac unrhyw fanylion atodol yn y dyfodol mewn perthynas â'r gofynion a gyhoeddwyd gan Medr fel y maent yn ymwneud â'r Amod Cyfle Cyfartal o 1 Awst 2027 ymlaen.

Rhaid i Ddarparwr Sy'n Cael ei Gyllido Gan Medr Wneud y Canlynol:

2. Gweithio tuag at gydymffurfio â manylion atodol a gyhoeddwyd gan Medr mewn perthynas â'r amod cyllido Cyfle Cyfartal o 1 Awst 2026 ymlaen a chydymffurfio â'r manylion atodol hyn ac unrhyw fanylion atodol yn y dyfodol mewn perthynas â'r gofynion o 1 Awst 2027 ymlaen.

Cwmpas a Rhesymeg

3. Mae Cyfle Cyfartal yn ymwneud â grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol yng nghyd-destun cyfranogiad, cadw, bylchau o ran cyrhaeddiad/dyfarnu a llwyddiant yn y dyfodol, gan gynnwys cyfranogiad mewn cynnal astudiaethau ar lefel ôl-raddedig.
4. Mae'r ddogfen hon yn cynnig rhagor o wybodaeth am gydymffurfio â'r amod a monitro hynny.
5. **Rhaid** deall yr Amod Cyfle Cyfartal yng nghyd-destun ehangach deddfwriaeth a pholisi cenedlaethol sy'n gysylltiedig ag addysg drydyddol. **Rhaid** i ddull y darparwyr o weithredu'r amod adlewyrchu a chyd-fynd â dyletswyddau statudol a strategaethau perthnasol Llywodraeth Cymru, gan sicrhau cydlyniant â'r dirwedd gyfreithiol a pholisi ehangach yng Nghymru.
6. **Dylid** darllen yr wybodaeth hon ochr yn ochr â Fframwaith Rheoleiddio ehangach Medr ac amodau cyllido a blaenoriaethau polisi parhaus Medr.
7. Mae'r amod yn ei gwneud hi'n ofynnol i ddarparwyr gyflawni deilliannau mesuradwy ar gyfer dysgwyr sydd heb gynrychiolaeth ddigonol mewn addysg

drydyddol er mwyn hybu cyfle cyfartal ar draws cylch oes y dysgwr, gan gynnwys (yng nghyd-destun yr amod hwn):

- (a) cyfranogiad: mae hyn yn golygu polisïau, prosesau a gwasanaethau ehangu mynediad sy'n rhoi cymorth cyn mynediad ac i gael mynediad yn ogystal â derbyniadau teg, ynghyd â sicrhau bod dysgwyr yn cael eu cefnogi'n effeithiol ar gyrsiau wrth iddynt bontio rhwng pob darparwr a cham addysg, o lefel mynediad hyd at lefel ôl-raddedig.
 - (b) cadw: mae hyn yn golygu creu amgylcheddau dysgu cynhwysol a systemau cymorth sy'n galluogi pob dysgwr i ddal i ymgysylltu, parhau a chwblhau eu hastudiaethau'n llwyddiannus
 - (c) llwyddiant academiaidd: mae hyn yn golygu cynorthwyo dysgwyr i gyflawni eu llawn botensial ym mhob cam o'u haddysg a mynd i'r afael â bylchau cyrhaeddiad/dyfarnu, a chydabod y gwerth ychwanegol a roddir gan ddarparwyr wrth alluogi cynnydd
 - (d) dilyniant: mae hyn yn golygu sicrhau cymorth teg i wella deilliannau ar ôl cyrsiau, megis cyflogaeth, astudiaethau pellach, neu hunangyflogaeth
8. Er nad yw **Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil Cymru 2022** (y Ddeddf) yn ei gwneud hi'n ofynnol yn benodol i Medr ei gwneud hi'n ofynnol i ddarparwyr osod deilliannau mesuradwy mewn perthynas â mwy o gyfranogiad mewn gwneud ymchwil ac arloesi, mae'n sefydlu cyfrifoldeb Medr i hybu mynediad cynhwysol at weithgareddau ymchwil ac arloesi ac ymgysylltiad â hwy. Wrth ystyried cyfranogiad, mae Medr yn disgwyl i ddarparwyr (lle maent yn cynnig darpariaeth ar lefel ôl-raddedig) osod deilliannau mesuradwy sy'n hybu cyfranogiad cynhwysol mewn astudiaethau ar lefel ôl-raddedig, fel rhan bwysig o'r llif ar gyfer y gweithlu ymchwil ac arloesi yng Nghymru.
9. **Rhaid** i ddarparwyr ddefnyddio eu prosesau hunanwerthuso (gweler y Rhestr Termu) i gydymffurfio â'r amod hwn gan ddefnyddio dull sefydliad cyfan. Mae Medr yn cydnabod bod pob darparwr trydyddol ar hyn o bryd yn cyflawni math neu fathau o hunanwerthuso am fod hyn yn ymwneud â chydaddoldeb, cynhwysiant a deilliannau dysgwyr.
10. Er mwyn cydymffurfio â'r amod hwn, **rhaid** i ddarparwyr ystyried yr effaith ryng-gysylltiedig a chronnus y mae rhwystrau cymdeithasol, economaidd, diwylliannol a sefydliadol yn ei chael ar ddysgwyr sydd heb gynrychiolaeth ddigonol mewn addysg drydyddol, gan gynnwys y ffordd y mae hyn yn ymwneud â chyfranogiad mewn astudiaethau ar lefel ôl-raddedig.
11. **Rhaid** i ddarparwyr sy'n cynnig sawl math o ddarpariaeth addysg drydyddol sicrhau bod deilliannau mesuradwy'n cael eu datblygu lle mae eu data a'u tystiolaeth yn adnabod blaenoriaethau ar gyfer gweithredu. Mae hyn yn sicrhau bod darparwyr yn mynd i'r afael â chyfle cyfartal mewn modd cynhwysfawr ar draws pob llwybr a dull astudio, gan gynnwys astudio ar lefel ôl-raddedig, lle y bo'n briodol.
12. **Gall** darparwyr ystyried eu cyd-destun lleol, rhanbarthol a chenedlaethol a chydweithio â darparwyr eraill i fynd i'r afael â heriau cyffredin, atal dysgwyr rhag ymddieithrio oddi wrth ddysgu trydyddol a dysgu gydol oes a chynorthwyo dysgwyr sydd heb gynrychiolaeth ddigonol i mewn i addysg drydyddol a thrwyddi, yn enwedig mewn perthynas â mynediad a dilyniant.

13. **Gall** partneriaethau rhanbarthol a mentrau ar y cyd gefnogi ymyriadau mwy effeithiol a lleihau dyblygu di-fudd. Bydd Medr yn gweithio ar y cyd â'r sector a phartneriaid i ddatblygu cyngor a gwybodaeth yn y dyfodol i hybu a chryfhau arfer. Bydd Medr yn cefnogi darparwyr trwy gynnwys ac ymgysylltu, cymunedau arfer, lledaenu arferion effeithiol a her gefnogol, gyda hynny'n cael ei oleuo gan y broses o rannu data a ffyrdd o weithio sy'n seiliedig ar dystiolaeth.

Deall Rhwystrau i Gyfle Cyfartal

14. Mae Cyfle Cyfartal yn amod ar gyfer pob oed. Mae'r Ddeddf yn diffinio dysgwyr sydd heb gynrychiolaeth ddigonol mewn addysg drydyddol fel y rhai sydd o dan anfantais o ganlyniad i ffactorau cymdeithasol, diwylliannol, economaidd neu sefydliadol. **Rhaid** i ddarparwyr fynd ati o'r safbwynt hwn i ddiffinio a chymryd camau i fynd i'r afael â diffyg cynrychiolaeth ddigonol mewn addysg drydyddol, gan gynnwys cyfranogiad mewn astudio ar lefel ôl-raddedig.
15. Nid yw ffactorau cymdeithasol, diwylliannol, economaidd a sefydliadol yn annibynnol ar ei gilydd. **Gallant** gynnwys, ymhlith eraill:
- rhwystrau cymdeithasol: cysyniadau cymdeithasol allanol, ymhlyg ac wedi'u gosod yn benodol, gan gynnwys fel y maent yn effeithio ar bobl â nodweddion gwarchodedig
 - rhwystrau diwylliannol: gwahaniaethau mewn iaith, gwerthoedd a normau a allai fod o ganlyniad i anabledd, ethnigrwydd, crefydd a chred, dosbarth cymdeithasol, oedran a/neu hunaniaeth rywiol neu ryweddol
 - rhwystrau economaidd: tlodi, diweithdra, a diffyg adnoddau ariannol, yn enwedig i ddysgwyr o gefndiroedd incwm isel. Er enghraifft, y ddau gwintel isaf o [Fynegai Amddifadedd Lluosog Cymru](#)
 - rhwystrau sefydliadol: polisïau ac arfer, diwylliant, amrywiaeth staff a dysgwyr neu ddiffyg hynny, strwythurau ac arferion cyfathrebu darparwyr
16. **Rhaid** i ddarparwyr roi sylw dyladwy i nodweddion gwarchodedig fel y'u diffinnir o dan [Ddeddf Cydraddoldeb 2010](#), a sicrhau bod eu hymrwymadau rheoleiddiol nhw a'r rhai a gyllidir gan Medr yn cyd-fynd â Chynlluniau Cydraddoldeb Strategol lle mae'r darparwr yn gorff rhestredig yng Nghymru y mae'n **rhaid** iddo lunio Cynllun Cydraddoldeb Strategol. Mae'r Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol (EHRC), fel rheoleiddiwr cydraddoldeb annibynnol Prydain, yn rhoi cyngor arbenigol ar sut i roi'r Ddeddf Cydraddoldeb ar waith. Anogir darparwyr i ymgysylltu ag adnoddau, cyngor, canllawiau ac argymhellion y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol.
17. **Dylai** darparwyr ddatblygu a defnyddio ffynonellau data cadarn i adnabod a diffinio diffyg cynrychiolaeth ddigonol, gan sicrhau terminoleg gyson, a chyd-destunoli risgiau a rhwystrau i ddarpariaeth darparwyr eu hunain yn y rhanbarth, a dealltwriaeth am ddemograffeg dysgwyr.
18. **Gall** darparwyr ystyried dadansoddiad o'r croestoriad rhwng rhwystrau, er enghraifft rhwystrau economaidd a sefydliadol a sicrhau bod eu data yn eu galluogi i adnabod dysgwyr o'r fath a gosod deilliannau mesuradwy i fynd i'r afael â'r rhwystrau hyn.
19. Dylai ddarparwyr ystyried sut y mae rhwystrau'n amlygu eu hunain ar draws gwahanol lefelau a dulliau astudio a gwahanol ddysgwyr o fewn lefelau a dulliau astudio. Er enghraifft, gall rhwystrau amrywio rhwng dysgwyr mewn

prentisiaethau, addysg uwch, dysgu oedolion, cymwysterau cyffredinol a darpariaeth alwedigaethol a rhwng pynciau.

20. Mae Medr wedi cytuno i weithio yn ysbryd y [Ddyletswydd Economaidd-Gymdeithasol \(Cymru\)](#), ac anogir darparwyr i wneud yr un modd. Un ffordd y mae Medr yn cyflawni'r ddyletswydd hon yw trwy ei swyddogaethau goruchwyllo rheoleiddiol a chyllido.

Hunanwerthusiad Darparwr o Gyfle Cyfartal

21. **Rhaid** i bob darparwr trydyddol gynnal hunanwerthusiad parhaus o gyfle cyfartal i adnabod rhwystrau i gyfle cyfartal a goleuo ei weithgarwch i ddatblygu a monitro deilliannau mesuradwy.
22. Mae Medr yn cefnogi'r defnydd o fframweithiau hunanwerthuso presennol darparwyr ar gyfer cynllunio strategol a gweithredol lle mae'r rhain yn addas ar gyfer y diben ac yn cyd-fynd â blaenoriaethau, dyletswyddau cyfreithiol a mecanweithiau sicrhau ansawdd darparwyr. Gall prosesau sicrwydd gynnwys, ymhlith eraill, prosesau Estyn a'r Asiantaeth Sicrhau Ansawdd Addysg Uwch (QAA), Cynlluniau Cydraddoldeb Strategol ac offer partneriaethau dysgu oedolion yn y gymuned. **Dylai** prosesau o'r fath fod o gymorth i ddatblygu deilliannau mesuradwy ar gyfer yr Amod Cyfle Cyfartal.
23. **Dylai** hunanwerthusiad darparwyr gynnwys:
- adolygiad o'u polisiau, data, gwasanaethau ac arferion cyfredol eu hunain sy'n gysylltiedig â chyfle cyfartal i adnabod rhwystrau cymdeithasol, economaidd, diwylliannol a sefydliadol i fynediad, cadw, llwyddiant a dilyniant dysgwyr sydd heb gynrychiolaeth ddigonol yn eu sefydliad
 - adnabod cryfderau, bylchau, meysydd i'w datblygu ar draws cylch oes y dysgwr lle mae rhwystrau cymdeithasol, diwylliannol, economaidd neu sefydliadol yn digwydd
 - deilliannau asesiad parhaus o'r effaith ar gydraddoldeb
 - ymgysylltu a chynnwys staff a phartneriaid i oleuo camau gweithredu
 - defnyddio data wedi'i ddadgyfuno a'i gyd-destunoli i ddeall rhwystrau a goleuo camau gweithredu
 - cyd-destun a blaenoriaethau penodol rhanbarth y darparwr, gan gydnabod bod rhai darparwyr yn gweithredu'n rhanbarthol, yn genedlaethol ac yn fyd-eang
 - ystyried cyfleoedd ar gyfer cydweithio â darparwyr a phartneriaid eraill i fynd i'r afael â heriau cyffredin a chefnogi dysgwyr sydd heb gynrychiolaeth ddigonol i mewn i addysg drydyddol a thrwyddi
 - defnyddio terminoleg glir a chyson, sy'n cyd-fynd â ffynonellau data i fesur tueddiadau dros amser
 - cyd-fynd â Chynlluniau Cydraddoldeb Strategol, Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus a dyletswyddau statudol eraill (lle y bo'n berthnasol)
 - canfyddiadau hunanwerthuso, a gynhelir yn barhaus, gan gynnwys ystyried cynnydd yn erbyn deilliannau mesuradwy a chymryd camau gweithredu pellach fel y bo'n briodol.

24. Yn unol â'r Cod Ymgysylltu â Dysgwyr, **rhaid** i ddarparwyr ymgysylltu â dysgwyr a chyrff cynrychioli dysgwyr (lle y bônt yn bodoli) i oleuo camau gweithredu.
25. Os nad yw'r meysydd uchod eisoes wedi'u cynnwys yn llawn ym mhrosesau hunanwerthuso / hunanasesu presennol darparwyr, **dylid** eu hymgorffori yn y broses i lywio'r gwaith o ddatblygu canlyniadau mesuradwy.
26. Wrth gynnal hunanwerthusiad, **dylai** darparwyr ystyried yr egwyddorion hunanwerthuso sy'n cael eu datblygu ar hyn o bryd fel rhan o brosiect cydweithredol rhwng Medr, yr Asiantaeth Sicrhau Ansawdd Addysg Uwch (QAA), Estyn a'r sector. Bydd Medr yn cyhoeddi rhagor o wybodaeth am hyn erbyn diwedd blwyddyn academiaidd 25/26.
27. **Gall** hunanwerthusiad gael ei gyd-destunoli i adlewyrchu cenhadaeth a diben unigol y darparwyr, gan gynnwys demograffeg dysgwyr, mathau o ddarpariaethau (e.e. addysg oedolion, addysg bellach, prentisiaethau, addysg uwch), a'u cyd-destun rhanbarthol a/neu genedlaethol, fel y bo'n briodol.
28. **Gall** darparwyr ddefnyddio dull sefydliad cyfan, gan ystyried sut y mae polisïau, arferion, gwasanaethau a diwylliant yn cyfrannu at ddeilliannau cyfle cyfartal.
29. Ni fyddai disgwyl fel arfer i ddarparwyr gyflwyno eu hunanwerthusiad parhaus yn erbyn yr amod hwn i Medr. Nid yw Medr yn disgwyl bod yn rhy ragnodol ynglŷn â'r broses hunanwerthuso oni bai nad yw'r deilliannau mesuradwy'n uchelgeisiol neu oni bai eu bod yn gyfyngedig, neu os caiff pryderon a risgiau eu codi gyda ni neu eu hadnabod gennym. Lle nad yw Medr wedi cael sicrwydd, efallai y bydd yn gofyn i ddarparwyr am ragor o wybodaeth am eu data a'u tystiolaeth, polisïau, prosesau, gwasanaethau neu weithgarwch cysylltiedig.

Datblygu Deilliannau Mesuradwy

30. Bwriad deilliannau mesuradwy yw:
 - ysgogi gwelliant parhaus mewn cyfle cyfartal
 - darparu tystiolaeth o gynnydd, cyflymder ac uchelgais wrth leihau anghydraddoldebau
 - ategu cynllunio strategol ac atebolrwydd
 - galluogi darparwyr i flaenoriaethu camau gweithredu a oleuir gan ddata, gan ystyried eu cenhadaeth, eu diben a'u cyd-destun rhanbarthol a chenedlaethol
31. Bydd Medr yn cyhoeddi data, cyngor a gwybodaeth i gefnogi'r gwaith o ddatblygu canlyniadau mesuradwy er mwyn helpu i roi eglurder ynghylch beth mae cymesuredd yn ei olygu yn ymarferol a bydd hyn yn cael ei ddatblygu ar y cyd â darparwyr a chyrff y sector, i gefnogi'r gwaith o weithredu'r amod.
32. Mae Medr yn disgwyl i ddarparwyr fod yn glir ac yn uchelgeisiol wrth osod deilliannau mesuradwy.
33. **Rhaid** datblygu deilliannau mesuradwy ar draws meysydd blaenoriaeth yr amod (cyfranogiad, cadw, llwyddiant academiaidd, dilyniant a lle y bo'n briodol

cyfranogiad mewn astudiaethau ôl-raddedig), fel y maent yn ymwneud â grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol.

34. **Rhaid** i ddeilliannau mesuradwy fod yn ddigonol a meddu ar y potensial i gael effaith fawr ar draws profiad dysgwyr addysg drydyddol. Yr hyn sy'n bwysig yw eu bod:

- yn adlewyrchu pob cam o gylch oes y dysgwr i fynd i'r afael â'r rhwystrau a adnabuwyd
- wedi'u goleuo gan dystiolaeth ac yn cyd-fynd â blaenoriaethau darparwyr
- yn benodol ac wedi'u diffinio'n glir
- yn gallu cyflawni gwelliannau pendant, uchelgeisiol, a hynny'n gyflym
- wedi'u gosod fel arfer dros gyfnod treigl o bedair blynedd gyda cherrig milltir fesul blwyddyn.

Mae'r dull cychwynnol hwn o ymdrin â deilliannau mesuradwy yn galluogi darparwyr i berchnogi eu deilliannau a bod yn atebol amdanynt. Bydd Medr yn cydweithio â darparwyr, yn unol ag egwyddorion rheoleiddio Medr, gan gynnig cefnogaeth a her lle y bo'n briodol.

35. Mae gan ddarparwyr hyblygrwydd wrth adnabod a gosod deilliannau ond yn y ffurflen yn Atodiad A **rhaid** iddynt ddangos:

- sut yr adnabuwyd deilliannau
- tystiolaeth ar gyfer blaenoriaethu'r deilliant hwn
- sut y bydd effaith yn cael ei mesur
- pa welliannau a ddisgwylir dros ba gyfnod o amser

36. **Rhaid** i deilliannau mesuradwy gael eu gosod ar sail dreigl am hyd at bedair blynedd, rhaid eu diweddarau'n flynyddol, a nodi cerrig milltir ar gyfer bob blwyddyn. **Rhaid** cyfleu newidiadau i ddeilliannau i Medr yn seiliedig ar dystiolaeth a data.

37. **Rhaid** i ddeilliannau fod yn fesuradwy, rhaid iddynt gael eu goleuo gan dystiolaeth, a gallant fod o fudd i nifer o grwpiau o ddysgwyr difreintiedig, gan gynnwys y rhai sy'n wynebu anfanteision croestoriadol a'r rhai sydd â nodweddion gwarchodedig.

38. Gall yr Amod Cyfle Cyfartal gyd-fynd â rhai ffrydiau cyllido perthnasol a ddyfernir i ddarparwyr gan Medr. Lle y bo'n bosibl, anogir darparwyr i sicrhau bod eu deilliannau mesuradwy'n cyd-fynd â nodau a deilliannau ffrydiau cyllido perthnasol.

39. Mae'r templed y mae'n **rhaid** i ddarparwyr ei ddychwelyd i'w weld yn Atodiad A.

Monitro Cydymffurfedd â'r Amod hwn

40. Yn dilyn hunanwerthuso parhaus a datblygu deilliannau **rhaid** i ddarparwyr eu dychwelyd i Medr. Ar ôl cyflwyno'r wybodaeth gychwynnol (gweler atodiad A), **rhaid** i ddarparwyr ddarparu tystiolaeth flynyddol i Medr o'u cynnydd yn erbyn cerrig milltir a deilliannau fel rhan o Ffurflen Sicrwydd Flynyddol Medr (gweler y Rhestr Termu).

41. Nod y cylch hwn o hunanwerthuso, cerrig milltir mesuradwy, gosod deilliannau, ac adolygu blynyddol yw ysgogi gwelliant parhaus, sicrhau atebolrwydd, a gwreiddio blaenoriaethau cyfle cyfartal ar draws y sefydliad cyfan.
42. Ym mlwyddyn academiaidd 2026/27, bydd angen i ddarparwyr addysg uwch sydd â Chynllun Ffioedd a Mynediad presennol gwblhau datganiad sicrwydd fel rhan o'r Ffurflen Sicrwydd Flynyddol sy'n cadarnhau ymrwymadau parhaus i gyfle cyfartal. Bydd angen i bob darparwr arall gwblhau datganiad sicrwydd fel rhan o'r Ffurflen Sicrwydd Flynyddol sy'n cydnabod yr Amod Cyfle Cyfartal, gan gadarnhau dealltwriaeth o'r diben a chadarnhau y byddant yn parhau i ymgysylltu â Medr a gweithio tuag at gyd-fynd yn llawn â'r Amod Cyfle Cyfartal o 2027/28 ymlaen.
43. Bydd Medr yn disgwyl y cyflwyniad cychwynnol o ddeilliannau mesuradwy a cherrig milltir (Atodiad A) ym mis Rhagfyr 2027 fel rhan o'r Ffurflen Sicrwydd Flynyddol. Bydd y deilliannau hyn ar gyfer y cyfnod sy'n dechrau ym mlwyddyn academiaidd 2027/28 hyd at 2030/31.
44. O 2028/29 ymlaen, **rhaid** i'r holl ddarparwyr gyflwyno eu cynnydd yn erbyn deilliannau mesuradwy i Medr, gan gadarnhau eu hymrwymiad parhaus i wneud cynnydd yn gyflym o ran hybu cyfle cyfartal. Ar gyfer y sicrwydd blynyddol hwn bydd hi'n ofynnol cael datganiadau cryno arfarnol gan ddarparwyr a **all** gynnwys:
- tystiolaeth o gynnydd yn erbyn deilliannau
 - adnabod lle y mae cynnydd wedi bod yn gyfyngedig neu heb arwain at welliannau sylweddol a'r rhesymau pam
 - amlygu arferion sydd wedi arwain at welliannau trawsnewidiol
 - heriau neu risgiau allweddol i gyflawni mesurau deilliannau a chatau gweithredu i'w lliniaru
 - lle caiff cerrig milltir neu ddeilliannau eu newid, **rhaid** i'r rhesymeg gael ei darparu.
45. Bydd Medr yn monitro cydymffurfedd, cynnydd a gwelliant parhaus yn y ffyrdd canlynol:
- **Ffurflenni Sicrwydd Blynyddol:** bydd disgwyl i ddarparwyr hunan-ddatgan a chyflwyno tystiolaeth (deilliannau mesuradwy a chynnydd) i ddangos eu bod wedi ateb gofynion cydymffurfio a gwella'n barhaus yr amod
 - **dadansoddi data:** bydd Medr yn monitro cydymffurfedd a gwelliant parhaus gan ddefnyddio ystod o ddata meintiol ac ansoddol sydd ar gael. Lle y bo'n bosibl, bydd dadansoddiad Medr yn cael ei gyd-destunoli. Bydd dadansoddi data yn galluogi Medr i fonitro cynnydd, cyflymder, uchelgais a chydymffurfedd. Bydd data yn ystyried dadansoddiad yn ôl nodwedd warchodedig lle mae'r data hwnnw ar gael.
 - **arolygon dysgwyr:** mewn achosion lle mae canlyniadau arolygon dysgwyr yn gysylltiedig ag effeithiolrwydd neu effaith cyfle cyfartal
 - **Adolygiadau Estyn a'r Asiantaeth Sicrhau Ansawdd Addysg Uwch (QAA):** mewn achosion lle mae canlyniadau'r adolygiadau yn gysylltiedig ag effeithiolrwydd neu effaith cyfle cyfartal

- **Digwyddiadau y mae'n Rhaid eu Hadrodd:** Mewn achosion lle mae'r digwyddiadau hynny yn gysylltiedig ag effeithiolrwydd neu effaith cyfle cyfartal
 - **cyflwyniadau pryderon rheoleiddiol a monitro cwynion:** mewn achosion lle mae pryderon rheoliadol a gyflwynir i Medr, neu ddadansoddiad o ddata cwynion, yn nodi themâu neu faterion systemig sy'n ymwneud â chydymffurfedd â'r Amod Cyfle Cyfartal
 - **gweithgareddau ymgysylltu:** naill ai ar lefel darparwr neu ar lefel sector, bydd Medr yn adolygu sut y mae ei gyngor neu ei arweiniad yn cael ei ystyried a'i wreiddio
 - **ffynonellau sicrwydd annibynnol:** gan gynnwys adolygiadau, arolygiadau, gwerthusiadau a gomisiynwyd, gwybodaeth gan reoleiddwyr eraill fel y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol (EHRC), ac adroddiadau gan gyrff proffesiynol neu statudol. Bydd Medr yn ystyried ffynonellau sicrwydd annibynnol perthnasol i oleuo ei ddealltwriaeth am risg a/neu sicrwydd darparwyr
46. Mae Medr yn disgwyl bod darparwyr yn gwneud cynnydd wrth gyflawni eu deilliannau mesuradwy. Bydd Medr yn defnyddio dull monitro sy'n seiliedig ar risg. Lle nad yw'r cynnydd gan ddarparwyr yn unol â'r disgwyl, byddwn yn ymgysylltu â hwy i ddeall y rhesymau sylfaenol ac adnabod camau nesaf priodol. Bydd ffocws Medr ar ddeall heriau, cefnogi gwelliant, a sicrhau bod anghenion a dyheadau dysgwyr sydd heb gynrychiolaeth ddigonol yn parhau i fod yn ganolog i hybu cyfle cyfartal ar draws y sector.
47. Bydd Medr yn defnyddio dull sy'n seiliedig ar risg wrth sicrhau cydymffurfedd â'r amod. Lle mae data, tystiolaeth neu adroddiadau'n dangos risg wirioneddol neu risg bosibl, rydym yn cadw'r hawl i ofyn am wybodaeth, tystiolaeth a/neu ddata ychwanegol, i gwrdd â'r darparwr a/neu ymweld â'r sefydliad.
48. Bydd Medr yn ystyried i ba raddau y mae risgiau o fewn a/neu'r tu allan i reolaeth uniongyrchol darparwyr wrth ystyried cydymffurfedd a gwelliant a'u camau gweithredu i liniaru risg.
49. Lle mae monitro'n adnabod meysydd ar gyfer gwella ar draws y sector cyfan, neu enghreifftiau o arfer effeithiol, gall Medr gyhoeddi gwybodaeth, cyngor neu arweiniad ychwanegol i ategu gwelliant parhaus.
50. Bydd Medr yn adolygu'r amod hwn yn rheolaidd i sicrhau ei fod yn cyd-fynd ag anghenion esblygol y sector, newidiadau i bolisiâu ac adborth gan randdeiliaid.

Llinell Amser a Disgwyliadau ar Gyfer Monitro â'r Amod:

	Darparwyr Addysg Uwch	Addysg Bellach	Dysgu Oedolion yn y Gymuned	Prentisiaethau
2026/27	Datganiad sicrwydd yn cadarnhau ymrwymiad i'r Cynllun Ffioedd a Mynediad presennol ¹	Datganiad sicrwydd sy'n cydnabod yr Amod Cyfle Cyfartal, gan gadarnhau dealltwriaeth o ddiben hybu mynediad, llwyddiant, a dilyniant i ddysgwyr sydd heb gynrychiolaeth ddigonol mewn addysg drydyddol, gan gynnwys ymchwil ac arloesi, gan gadarnhau y byddant yn parhau i ymgysylltu â Medr a gweithio tuag at gyd-fynd yn llawn â'r Amod Cyfle Cyfartal o 2027/28 ymlaen.		
2027/28	Trwy hunanwerthuso, datblygu deilliannau mesuradwy o 2027/28 am hyd at bedair blynedd ar sail dreigl gyda cherrig milltir bob blwyddyn	Trwy hunanwerthuso, datblygu deilliannau mesuradwy o 2027/28 am hyd at bedair blynedd ar sail dreigl gyda cherrig milltir bob blwyddyn.		
2028/29 ymlaen	Adolygu'r deilliannau mesuradwy yn fewnol a chyflwyno datganiadau sicrwydd blynyddol i Medr	Adolygu'r deilliannau mesuradwy yn fewnol a chyflwyno datganiadau sicrwydd blynyddol i Medr.		

¹ Bydd blwyddyn academiaidd 2026/27 yn flwyddyn drosiannol lle bydd amodau cofrestru'r Ddeddf ar waith ochr yn ochr â rhai gofynion rheoleiddio o ran Cynlluniau Ffioedd a Mynediad sy'n weddill o dan Ddeddf Addysg Uwch (Cymru) 2015. O 2027/28 ymlaen, bydd yr holl bwerau ymyrraeth benodedig mewn perthynas â Chynlluniau Ffioedd a Mynediad sy'n weddill o dan Ddeddf 2015 yn dod i ben ar gyfer y darparwyr hynny.

Atodiad A: Templed Deilliannau Mesuradwy – Amod Cyfle Cyfartal

Darperir y templed hwn i gynorthwyo darparwyr i osod deilliannau mesuradwy o dan yr Amod Cyfle Cyfartal. **Rhaid** i bob deiliant gael ei strwythuro i gynnwys yr elfennau canlynol a chwmpasu'r cyfnod rhwng mis Awst 2027 a mis Gorffennaf 2031.

Deiliant	Rhesymeg Dros Flaenoriaethu	Cerrig Milltir Blynnyddol	Data / Tystiolaeth	Effaith Ddisgwyliedig a Sut y Bydd yn Cael ei Monitro	Adolygiad Blynnyddol, Cynnydd ac Unrhyw Addasiadau
Pa faes y mae'r deiliant yn ei dargedu, h.y. cyfranogiad, cadw, ac ati Pa grŵp dysgwyr/ nodwedd warchodedig /cwrs /modd dysgu sy'n cael ei dargedu? e.e. Cynyddu cyfranogiad dysgwyr sydd â phrofiad o ofal o x i y (mewn cerrig milltir blynnyddol penodol) ar X cwrs.	Cyfiawnhad dros ddewis y deiliant hwn. e.e. yn seiliedig ar ddata mewnol sy'n dangos cofrestriad isel ac adborth gan randdeiliaid	Cerrig milltir blynnyddol sy'n dechrau o'r flwyddyn sylfaenol. e.e. 27/28 – gwaelodlin 28/29 – targed Ychwanegwch dargedau ar gyfer pob blwyddyn y mae'r deiliant wedi'i osod ar ei chyfer hyd at fis Gorffennaf 2031	Tystiolaeth neu ffynonellau data sy'n ategu'r deilliannau arfaethedig / cerrig milltir blynnyddol. e.e. cyfraddau cofrestru, adborth dysgwyr, data cadw a chyrhaeddiad	Manteision disgwyliedig os cyflawnir y canlyniad i ddysgwyr. e.e. cynnydd yn nifer y dysgwyr sydd â phrofiad o fod mewn gofal	Myfyrdodau ynghylch cynnydd bob blwyddyn ac unrhyw addasiadau a wnaed i weithgarwch.

Nodyn: **Gall** darparwyr ychwanegu rhesi ar gyfer pob deiliant mesuradwy. **Rhaid** i ddeilliannau gael eu goleuo gan dystiolaeth a chyd-fynd â blaenoriaethau a chyd-destun darparwyr. **Dylai** ddarparwyr canolbwyntio ar ddysgwyr heb gynrychiolaeth ddigonol sydd â nodweddion gwarchodedig a'r rhai sy'n wynebu anfantais gymdeithasol, ddiwylliannol, economaidd a sefydliadol, gan gynnwys ystyried sut y gall y rhain groestorri a chydweithio'n rhanbarthol lle y bo'n briodol.